

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشکده حقوق و علوم اجتماعی
(گروه علوم اجتماعی)

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته علوم اجتماعی
(گرایش جامعه شناسی)

عنوان

بررسی میزان هراس اجتماعی و عوامل مرتبط با آن در بین جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله شهر تبریز

استاد راهنما:

دکتر محمد عباس زاده

استاد مشاور:

دکتر محمد باقر علیزاده اقدم

پژوهشگر:

آرزو موسوی

بهمن ماه ۱۳۹۲

با سپاس و قدردانی فراوان از

اساتید ارجمند

جناب آقای دکتر محمد عباس زاده و جناب آقای دکتر محمدباقر علیزاده اقدم

که همواره از رهنمودهای علمی آنان بھرہ مند شده ام.

تندیجه

خدای که آفرید

جهان را، انسان را، عقل را، حلم را، معرفت را، عشق را

و بکسانی که عششان را در وجودم دید.

خدای که تلاع نور حیثی بر هر دل و جان آگاهی همچون چشمی سرفی کوار است.

خدای که رحمش لامتناهی است....

بدین وسیله و بحسب وظیفه، مراتب سپاس و قدردانی خود را از کلیه‌ی کسانی که در انجام این پژوهش مرا مدیون راهنمایی‌ها و کمک‌های بی‌شائبه‌ی خود کرده‌اند، ابراز می‌دارم.

در آغاز از راهنمایی‌های ارزشمند استادی محترم جناب آقایان دکتر محمد عباس زاده و دکتر محمدباقر علیزاده اقدام که با راهنمایی‌های مرحله به مرحله خود مرا در انجام این پژوهش یاری کرده‌اند، سپاس گذارم.

از مدیریت محترم گروه علوم اجتماعی دانشگاه تبریز، جناب آقای دکتر حسین بنی فاطمه و تمامی استادی دوره‌ی کارشناسی و کارشناسی ارشد که بسیار از ایشان آموختم؛ دکتر محمد حریری اکبری، دکتر فردین قریشی، دکتر فاروق امین مظفری، دکتر ایوب امیرکواسمی، دکتر حسین میرزایی، دکتر کمال کوهی، دکتر حامد عطایی سعیدی، دکتر یعقوبی، جناب آقای احمد صدیقی پاشاکی، خانم دکتر مینو امیرقاسمی، خانم دکتر فاطمه گلابی و سایر استادی که از رشته‌های مختلف دیگر با نگرشی مختص دیدگاه‌های مربوط به رشته خود، مرا در مراحل کسب علم رهنمون شده‌اند تقدیر و تشکر می‌کنم.

از ریاست محترم تحصیلات تکمیلی دانشگاه تبریز، ریاست محترم دانشکده‌ی حقوق و علوم اجتماعی جناب آقای دکتر رجب ایزدی و معاون پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ی حقوق و علوم اجتماعی جناب آقای دکتر اسماعیل رحیمی نژاد، جناب آقای فرشی و سایر عزیزانی که در قسمت امور آموزشی که به نوعی در اتمام کار مرا یاری رساندند کمال تشکر را می‌نمایم و از خداوند متعال سلامتی، نشاط و رستگاری ایشان را خواهانم.

از دوست بزرگوارم سرکار خانم رقیه فیضی که در اجرای تحقیق حاضر زحمات بسیاری را متقبل شدند، نهایت تشکر و قدردانی را می‌نمایم و آرزوی سر بلندی و پیروزی در تمام مراحل زندگی را از خداوند منان برای ایشان دارم.

در نهایت، از زحمات پدر و مادرم و برادر و عمومیم که بدون کمک آنها و حمایت و کمک‌های بی‌دریغشان انجام این کار ممکن نبود، بسیار سپاس گذارم.

تبریز - دانشگاه تبریز

آرزو موسوی

۱۳۹۲ بهمن ماه

نام: آرزو	نام خانوادگی: موسوی
عنوان پایان نامه: بررسی میزان هراس اجتماعی و عوامل مرتبط با آن در بین جوانان ۱۵-۲۹ سال شهر تبریز	
استاد مشاور: دکتر محمدباقر علیزاده اقدم	
گرایش: جامعه شناسی	مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد
تاریخ فارغ التحصیلی: بهمن ماه ۱۳۹۲	دانشگاه: تبریز
رشته: علوم اجتماعی	
دانشکده: حقوق و علوم اجتماعی	
تعداد صفحات: ۱۵۲	
کلید واژه ها: هراس اجتماعی، سرمایه روانشناختی، سرمایه فرهنگی، اعتماد اجتماعی، دینداری، متغیرهای جمعیت شناختی	
چکیده:	
<p>در جهان پیشرفته و در حال تغییر زندگی امروزی، سلامت روان یکی از مهم ترین مولفه های یک زندگی سالم است. سلامت روان در پی آن است که احساسات منفی نظیر اضطراب، افسردگی، نامیدی و سایر فشارهای روانی که با ایجاد اختلالات روانی، فرصت زندگی بهتر را از فرد سلب می کند را کم رنگ کرده و از بروز نشانه های مرضی در افراد پیشگیری کند.</p> <p>اضطراب اجتماعی یا هراس اجتماعی یکی از اختلالات روانی است که ویژگی بارز آن ترس آشکار و پایدار از یک موقعیت یا عملکرد اجتماعی می باشد. فرد مبتلا به هراس اجتماعی در موقعیت هایی که احساس می کند فعالیت او موجب تحیر یا شرمندگی او می شود، احساس ترس به او دست می دهد و مهم ترین عکس العمل او اجتناب از حضور در چنین موقعیت ها است. لذا، پژوهش حاضر در نظر داشته است که با استفاده از برخی دیدگاه های نظری، از یک سو، میزان هراس اجتماعی در بین افراد مورد مطالعه و از سوی دیگر، تاثیر برخی عوامل مثل: سرمایه روانشناختی (عزت نفس، خودکارآمدی)، سرمایه فرهنگی (عینی، ذهنی و نهادی)، اعتماد اجتماعی (بین شخصی، تعمیم یافته و نهادی)، دینداری (اعتقادی، عاطفی) و متغیرهای جمعیت شناختی را بر هراس اجتماعی افراد مورد بررسی قرار دهد.</p>	

تحقیق انجام شده از نوع مطالعات پهنانگر و کاربردی است. روش تحقیق مورد استفاده از نوع پیمایشی است که به صورت مقطعی در شهر تبریز انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه ی جوانان ۱۵-۲۹ سال مناطق دهگانه ی شهر تبریز است که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای، ۳۸۴ نفر از میان آن ها انتخاب شده است. در نهایت، داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

میانگین هراس اجتماعی در بین جوانان ۱۵-۲۹ سال شهر تبریز برابر با ۳۷/۴۹ می باشد که کمتر از حد متوسط گزارش شده است.

بررسی ها نشان داد؛ میان سرمایه فرهنگی عینی و ذهنی، دینداری عاطفی، سن، شغل پدر و مادر، تحصیلات خود، تحصیلات پدر و مادر، درآمد خانواده، تعداد اعضای خانواده و وضعیت تأهل با هراس اجتماعی رابطه معنی داری وجود ندارد.

بین سرمایه فرهنگی نهادی، عزت نفس، خودکارآمدی، اعتماد بین شخصی و تعمیم یافته با هراس اجتماعی رابطه معنی دار و غیر مستقیم وجود دارد. همچنین، بین اعتماد نهادی و دینداری اعتقادی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد. از بین متغیرهای جمعیت شناختی نیز رابطه بین جنسیت و هراس اجتماعی معنادار شد. در تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام، متغیرهای خودکارآمدی، اعتماد بین شخصی و تعمیم یافته توانستند به میزان ۱۰ درصد هراس اجتماعی را تبیین کنند و ۹۰ درصد از واریانس هراس اجتماعی توسط متغیرهایی خارج از موضوع این پژوهش قابل تبیین است.

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۵	۱-۱-تعريف و تحديد موضوع
۷	۱-۲-بيان مسئله ی تحقیق
۱۱	۱-۳-سوالات تحقیق
۱۱	۱-۴-اهمیت موضوع و ضرورت انجام تحقیق
۱۳	۱-۵-اهداف تحقیق
۱۳	۱-۵-۱-هدف کلی
۱۳	۱-۵-۲-اهداف اختصاصی
۱۵	۱-۶-پیشینه نظری تحقیق
۱۶	۱-۱-۱-بخش اول: اعتماد اجتماعی و هراس اجتماعی:
۲۲	۱-۲-۱-بخش دوم: سرمایه فرهنگی و هراس اجتماعی
۲۹	۱-۲-۲-بخش سوم: دینداری و هراس اجتماعی
۳۳	۱-۲-۳-بخش چهارم: سرمایه روانشناختی و هراس اجتماعی
۳۹	۲-۱-پیشینه تجربی تحقیق
۳۹	۲-۱-۱-پیشینه داخلی:
۴۶	۲-۱-۲-پیشینه خارجی:
۴۸	۲-۲-بيان فرضیه های تحقیق
۴۹	۲-۳-مدل تحلیلی تحقیق
۵۱	۲-۴-نوع و روش تحقیق
۵۲	۲-۵-جامعه ی مورد بررسی پژوهش
۵۲	۲-۵-۱-جامعه ی آماری
۵۳	۲-۵-۲-نمونه ی آماری
۵۴	۲-۵-۳-روش نمونه گیری
۵۵	۲-۶- واحد آماری

۳-۳-۱-۳-۳	- ابزار جمع آوری اطلاعات.....	۵۵
۳-۴-۳	- شیوه های تحلیل آماری.....	۵۵
۳-۵-۳	- پایایی و روایی وسیله‌ی اندازه‌گیری.....	۵۵
۳-۵-۳	- محاسبه‌ی روایی.....	۵۵
۳-۵-۲	- محاسبه‌ی پایایی.....	۵۶
۳-۶-۳	- تعیین متغیرهای تحقیق	۶۰
۳-۶-۳	- متغیرهای مستقل	۶۰
۳-۶-۳	- متغیر وابسته	۶۱
۳-۷-۳	- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق	۶۱
۳-۷-۳	- سرمایه فرهنگی	۶۱
۳-۷-۳	- سرمایه روانشناختی	۶۲
۳-۷-۳	- اعتقاد اجتماعی	۶۲
۳-۷-۳	- دینداری	۶۴
۳-۷-۳	- عوامل جمعیت شناختی (متغیرهای زمینه‌ای)	۶۵
۳-۷-۳	- جنس	۶۵
۳-۷-۳	- سن	۶۵
۳-۵-۷-۳	- میزان درآمد خانواده	۶۶
۳-۴-۵-۷-۳	- شغل پدر/ مادر.....	۶۶
۳-۵-۷-۳	- تحصیلات خود/ پدر/ مادر	۶۶
۳-۵-۷-۳	- وضعیت تأهل	۶۷
۳-۶-۷-۳	- هراس اجتماعی	۶۷
۴-۱-۴	- تحلیل آماری توصیفی	۶۹
۴-۱-۴	- توزیع درصد فراوانی و آماره‌های توصیفی مرتبط با متغیرهای زمینه‌ای (جمعیت شناختی).	۶۹
۴-۱-۱-۴	- آماره‌های توصیفی مرتبط با سن پاسخ گویان.....	۶۹
۴-۱-۱-۴	- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس درجه تحصیلات خود، پدر و مادر	۶۹

۴-۱-۳-۳- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس شغل پدر - شغل مادر	۷۰
۴-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس جنسیت	۷۱
۴-۱-۵- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس وضعیت تأهل	۷۱
۴-۱-۶- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس تعداد افراد خانواده	۷۱
۴-۱-۷-۱-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس درآمد خانواده	۷۲
۴-۱-۸-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان بر اساس منطقه محل سکونت	۷۲
۴-۲-۱-۴- توزیع درصد فراوانی و آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه روانشناختی	۷۳
۴-۲-۱-۱-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با عزت نفس	۷۳
۴-۲-۱-۲-۲-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سازه عزت نفس	۷۵
۴-۲-۱-۳-۲-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با خودکارآمدی	۷۵
۴-۲-۱-۴-۲-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با خودکارآمدی	۷۷
۴-۲-۱-۵-۲-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه روانشناختی	۷۷
۴-۱-۳-۱-۴- توزیع درصد فراوانی و آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد اجتماعی	۷۸
۴-۱-۳-۱-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با اعتماد بین شخصی	۷۸
۴-۱-۳-۱-۲-۲-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد بین شخصی	۷۹
۴-۱-۳-۱-۳-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با اعتماد تعییم یافته	۸۰
۴-۱-۳-۱-۴-۴-۳-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد تعییم یافته	۸۱
۴-۱-۳-۱-۵-۳-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با اعتماد نهادی	۸۱
۴-۱-۳-۱-۶-۳-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد نهادی	۸۲
۴-۱-۳-۱-۷-۳-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد اجتماعی	۸۳
۴-۱-۴-۱-۴- توزیع درصد فراوانی و آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه فرهنگی	۸۴
۴-۱-۴-۱-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با سرمایه فرهنگی عینی	۸۴
۴-۱-۴-۲-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه فرهنگی عینی	۸۵
۴-۱-۳-۴-۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با سرمایه فرهنگی ذهنی	۸۶
۴-۱-۴-۴-۱-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه فرهنگی ذهنی	۸۷

۸۸	- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با سرمایه فرهنگی نهادی ....
۹۰	- آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه فرهنگی نهادی.....
۹۰	- توزیع درصد فراوانی و آماره های توصیفی مرتبط با دینداری .....
۹۰	- توزیع درصد فراوانی گویان برای گویه های مرتبط با دینداری (بعد اعتقادی) ...
۹۱	- آماره های توصیفی مرتبط با دینداری (بعد اعتقادی).....
۹۲	- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با دینداری (بعد عاطفی) ....
۹۳	- آماره های توصیفی مرتبط با دینداری بعد عاطفی .....
۹۴	- آماره های توصیفی مرتبط با دینداری .....
۹۵	- توزیع درصد فراوانی و آماره های توصیفی مرتبط با هراس اجتماعی.....
۹۵	- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های مرتبط با هراس اجتماعی .....
۹۷	- آماره های توصیفی مرتبط با هراس اجتماعی .....
۹۸	- تحلیل آماری استنباطی.....
۹۸	- نتایج تحلیل استنباطی دو متغیره.....
۹۸	- فرضیه اول: بین سرمایه فرهنگی (عینی، ذهنی و نهادی) و هراس اجتماعی رابطه وجود دارد. ....
۹۹	- فرضیه دوم: بین اعتماد اجتماعی (بین شخصی، تعمیم یافته و نهادی) و هراس اجتماعی رابطه وجود دارد. ....
۱۰۱	- فرضیه سوم: بین سرمایه روانشناختی (عزت نفس و خودکارآمدی) و هراس اجتماعی رابطه وجود دارد. ....
۱۰۳	- فرضیه چهارم: بین دینداری (بعد اعتقادی و عاطفی) و هراس اجتماعی رابطه وجود دارد. ....
۱۰۴	- فرضیه پنجم: بین متغیرهای جمعیت شناختی (زمینه ای) و هراس اجتماعی رابطه وجود دارد. ....
۱۱۲	- تحلیل رگرسیون چندگانه .....
۱۱۴	- سهم هر یک از ابعاد سازه ها بر هراس اجتماعی چقدر است؟ .....
۱۱۶	- سهم مجموع هر یک از سازه ها بر هراس اجتماعی چقدر است؟.....

---

۱۱۹	۵-۱- توزیع فراوانی متغیرها
۱۱۹	۵-۲- توزیع پراکندگی متغیرها
۱۲۰	۵-۳- آزمون فرضیه ها
۱۲۰	۵-۴- بحث نهایی
۱۳۴	۵-۵- محدودیت های تحقیق
۱۳۵	۵-۶- پیشنهادات تحقیق
۱۳۵	۵-۷-۱- پیشنهادهای کاربردی
۱۳۷	۵-۷-۲- پیشنهادهای پژوهشی
۱۳۸	منابع
۱۳۹	فهرست منابع
۱۳۹	منابع فارسی
۱۴۶	منابع لاتین

فهرست جداول

جدول شماره ۱-۱-۲- متغیرهای استخراج شده از پیشینه نظری تحقیق ۳۹
جدول شماره ۱-۲-۲- متغیرهای استخراج شده از پیشینه تجربی تحقیق ۴۸
جدول شماره ۱-۳-۱- جامعه آماری مورد مطالعه ۵۲
جدول شماره ۱-۳-۲- نمونه تخصیص یافته برای هر منطقه ۵۴
جدول شماره ۱-۳-۳- ضریب پایایی هراس اجتماعی ۵۷
جدول شماره ۱-۴-۳- ضریب پایایی سرمایه روانشناسی ۵۷
جدول شماره ۱-۴-۴- ضریب پایایی اعتقاد اجتماعی ۵۸
جدول شماره ۱-۶-۳- ضریب پایایی سرمایه فرهنگی ۵۹
جدول شماره ۱-۷-۳- ضریب پایایی دینداری ۶۰
جدول شماره ۱-۴-۱- آماره های توصیفی مرتبط با گوییه سن (متغیر زمینه ای) ۶۹
جدول شماره ۱-۴-۲- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه های تحصیلات خود، پدر و مادر .. ۷۰
جدول شماره ۱-۴-۳- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه های شغل پدر/ شغل مادر ۷۰
جدول شماره ۱-۴-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه جنس ۷۱
جدول شماره ۱-۴-۵- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه وضعیت تا هل ۷۱
جدول شماره ۱-۴-۶- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه تعداد افراد خانواده ۷۱
جدول شماره ۱-۴-۷- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه میزان درآمد خانواده (بر حسب تومان) ۷۲
جدول شماره ۱-۸-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گوییه منطقه محل سکونت ۷۲
جدول شماره ۱-۹-۴- توزیع درصد فراوانی برای گوییه های مرتبط با عزت نفس ۷۴
جدول شماره ۱-۱۰-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گوییه های عزت نفس ۷۵
جدول شماره ۱-۱۱-۴- توزیع درصد فراوانی برای گوییه های مرتبط با خودکارآمدی ۷۶
جدول شماره ۱-۱۲-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گوییه های خودکارآمدی ۷۷
جدول شماره ۱-۱۳-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سرمایه روانشناسی ۷۸
جدول شماره ۱-۱۴-۴- توزیع درصد فراوانی برای گوییه های مرتبط با اعتقاد بین شخصی ۷۹

جدول شماره ۱۵-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های اعتماد بین شخصی ۷۹
جدول شماره ۱۶-۴- توزیع درصد فراوانی برای گویه های مرتبط با اعتماد تعمیم یافته ۸۰
جدول شماره ۱۷-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های اعتماد تعمیم یافته ۸۱
جدول شماره ۱۸-۴- توزیع درصد فراوانی برای گویه های مرتبط با اعتماد نهادی ۸۲
جدول شماره ۱۹-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های اعتماد نهادی ۸۳
جدول شماره ۲۰-۴- آماره های توصیفی مرتبط با اعتماد اجتماعی ۸۳
جدول شماره ۲۱-۴- توزیع درصد فراوانی برای گویه های مرتبط با سرمایه فرهنگی عینی ۸۵
جدول شماره ۲۲-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی عینی ۸۵
جدول شماره ۲۳-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی ذهنی ۸۶
جدول شماره ۲۴-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی ذهنی ۸۷
جدول شماره ۲۵-۴- توزیع درصد فراوانی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی (تعداد زبان) ... ۸۸
جدول شماره ۲۶-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی (تعداد زبان) ۸۸
جدول شماره ۲۷-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی (مدرک) ۸۹
جدول شماره ۲۸-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی (شرکت در جشنواره) ۸۹
جدول شماره ۲۹-۴- توزیع درصد فراوانی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی (تعداد دفعات شرکت) ۸۹
جدول شماره ۳۰-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های سرمایه فرهنگی نهادی ۹۰
جدول شماره ۳۱-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های دینداری (بعد اعتقادی) ۹۱
جدول شماره ۳۲-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های دینداری (بعد اعتقادی) ۹۲
جدول شماره ۳۳-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های دینداری (بعد عاطفی) ۹۳
جدول شماره ۳۴-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های دینداری (بعد عاطفی) ۹۳
جدول شماره ۳۵-۴- آماره های توصیفی مرتبط با سازه دینداری ۹۴
جدول شماره ۳۶-۴- توزیع درصد فراوانی پاسخ گویان برای گویه های هراس اجتماعی ۹۶
جدول شماره ۳۷-۴- آماره های توصیفی مرتبط با گویه های هراس اجتماعی ۹۷

جدول شماره ۱-۴-۳۸- آزمون همبستگی بین سرمایه فرهنگی عینی با هراس اجتماعی ۹۸
جدول شماره ۱-۴-۳۹- آزمون همبستگی بین سرمایه فرهنگی ذهنی با هراس اجتماعی ۹۸
جدول شماره ۱-۴-۴۰- آزمون همبستگی بین سرمایه فرهنگی نهادی و هراس اجتماعی ۹۹
جدول شماره ۱-۴-۴۱- آزمون همبستگی بین سرمایه فرهنگی و هراس اجتماعی ۹۹
جدول شماره ۱-۴-۴۲- آزمون همبستگی بین اعتماد بین شخصی و مسابقات با هراس اجتماعی ۱۰۰
جدول شماره ۱-۴-۴۳- آزمون همبستگی بین اعتماد تعییم یافته با هراس اجتماعی ۱۰۰
جدول شماره ۱-۴-۴۴- آزمون همبستگی بین اعتماد نهادی با هراس اجتماعی ۱۰۱
جدول شماره ۱-۴-۴۵- آزمون همبستگی بین اعتماد اجتماعی با هراس اجتماعی ۱۰۱
جدول شماره ۱-۴-۴۶- آزمون همبستگی بین عزت نفس با هراس اجتماعی ۱۰۲
جدول شماره ۱-۴-۴۷- آزمون همبستگی بین خودکارآمدی با هراس اجتماعی ۱۰۲
جدول شماره ۱-۴-۴۸- آزمون همبستگی بین سرمایه روانشناختی با هراس اجتماعی ۱۰۳
جدول شماره ۱-۴-۴۹- آزمون همبستگی بین دینداری اعتقادی با هراس اجتماعی ۱۰۳
جدول شماره ۱-۴-۵۰- آزمون همبستگی بین دینداری عاطفی با هراس اجتماعی ۱۰۴
جدول شماره ۱-۴-۵۱- آزمون همبستگی دینداری و هراس اجتماعی ۱۰۴
جدول شماره ۱-۴-۵۲- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای جنس با هراس اجتماعی ۱۰۵
جدول شماره ۱-۴-۵۳- t مستقل برای بررسی رابطه جنس با هراس اجتماعی ۱۰۵
جدول شماره ۱-۴-۵۴- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای وضعیت تاهل با هراس اجتماعی ۱۰۵
جدول شماره ۱-۴-۵۵- t مستقل برای بررسی رابطه وضعیت تاهل با هراس اجتماعی ۱۰۶
جدول شماره ۱-۴-۵۶- آزمون همبستگی بین تعداد افراد خانواده با هراس اجتماعی ۱۰۶
جدول شماره ۱-۴-۵۷- آزمون همبستگی بین سن با هراس اجتماعی ۱۰۶
جدول شماره ۱-۴-۵۸- آزمون همبستگی بین میزان درآمد خانواده با هراس اجتماعی ۱۰۷
جدول شماره ۱-۴-۵۹- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای نوع شغل پدر با هراس اجتماعی ۱۰۷
جدول شماره ۱-۴-۶۰- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای شغل پدر با هراس اجتماعی ۱۰۸
جدول شماره ۱-۴-۶۱- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای نوع شغل مادر با هراس اجتماعی ۱۰۸
جدول شماره ۱-۴-۶۲- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای شغل مادر با هراس اجتماعی ۱۰۸

جدول شماره ۱۰۹	- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای تحصیلات پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۳-۴
جدول شماره ۱۱۰	- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای تحصیلات پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۴-۴
جدول شماره ۱۱۱	- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای تحصیلات پدر پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۵-۴
جدول شماره ۱۱۲	- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای تحصیلات پدر پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۶-۴
جدول شماره ۱۱۳	- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای تحصیلات مادر پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۷-۴
جدول شماره ۱۱۴	- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای تحصیلات مادر پاسخگو با هراس اجتماعی	۶۸-۴
جدول شماره ۱۱۵	- آماره های گروهی برای بررسی رابطه ای منطقه محل سکونت با هراس اجتماعی	۶۹-۴
جدول شماره ۱۱۶	- آزمون آنالیز واریانس برای بررسی رابطه ای منطقه محل سکونت با هراس اجتماعی	۷۰-۴
جدول شماره ۱۱۷	- ضریب همبستگی چندگانه برای پیشینی هراس اجتماعی	۷۱-۴
جدول شماره ۱۱۸	- تحلیل واریانس برای آزمون معنی داری شکل رگرسیونی	۷۲-۴
جدول شماره ۱۱۹	- ضرایب متغیرهای باقی مانده در شکل رگرسیونی به روش گام به گام	۷۳-۴
جدول شماره ۱۲۰	- ضرایب متغیرهای خارج شده از مدل رگرسیونی به روش گام به گام	۷۴-۴
جدول شماره ۱۲۱	- ضریب همبستگی چندگانه برای پیشینی هراس اجتماعی	۷۵-۴
جدول شماره ۱۲۲	- تحلیل واریانس برای آزمون معنی داری شکل رگرسیونی	۷۶-۴
جدول شماره ۱۲۳	- ضرایب متغیرهای باقی مانده در شکل رگرسیونی به روش گام به گام	۷۷-۴
جدول شماره ۱۲۴	- ضرایب متغیرهای خارج شده از مدل رگرسیونی به روش گام به گام	۷۸-۴

فهرست پیوستار

۷۵	پیوستار شماره ۱-۴- میانگین سازه عزت نفس .....
۷۷	پیوستار شماره ۲-۴- میانگین سازه خودکارآمدی.....
۷۸	پیوستار شماره ۳-۴- میانگین سرمایه روانشناختی .....
۸۰	پیوستار شماره ۴-۴- میانگین سازه اعتماد بین شخصی .....
۸۱	پیوستار شماره ۵-۴- میانگین سازه اعتماد تعمیم یافته .....
۸۳	پیوستار شماره ۶-۴- میانگین سازه اعتماد نهادی .....
۸۴	پیوستار شماره ۷-۴- میانگین اعتماد اجتماعی .....
۸۶	پیوستار شماره ۸-۴- میانگین سازه سرمایه فرهنگی عینی .....
۸۷	پیوستار شماره ۹-۴- میانگین سازه سرمایه فرهنگی ذهنی .....
۹۰	پیوستار شماره ۱۰-۴ میانگین سازه سرمایه فرهنگی نهادی .....
۹۲	پیوستار شماره ۱۱-۴- میانگین سازه دینداری (بعد اعتقادی) .....
۹۴	پیوستار شماره ۱۲-۴- میانگین سازه دینداری (بعد عاطفی).....
۹۵	پیوستار شماره ۱۳-۴- میانگین سازه دینداری .....
۹۷	پیوستار شماره ۱۴-۴- میانگین سازه هراس اجتماعی .....

فهرست نمودار

۱۱۴ ..... دنمودار شماره ۴ - ۱ - نمودار توزیع نرمال بودن خطایا

مقدمة

مقدمه

انسان از دیرباز در زندگی خود به دنبال آرامشی است تا مسیر زندگی خود را در پرتو این آرامش ادامه دهد. ترس و آرامش دو مولفه متضاد اما توام با یکدیگر در نهاد انسان است؛ این که سهم هر یک از این دو در روح و روان بشر تا چه حدی باشد، بستگی به عوامل مختلفی دارد. زمانی که عنصر آرامش در ترازوی روح و روان در کفه پایین تری قرار می‌گیرد و استرس و اضطراب ناشی از امور روزمره دست در دست هم می‌دهند تا به کفه بالاتر از آرامش قرار گیرد، فرد از حالت تعادل روحی و روانی و از آرامش حقیقی که در نهاد اوست فاصله می‌گیرد. جوهره زندگی انسان با آرامش آمیخته شده است و انسان در پرتو این آرامش می‌تواند مسیر درست زندگی اش را برگزیده و ادامه دهد.

وجه ممیزه انسان از سایر موجودات، وجود عنصر اختیار در نوع بشر است و اختیار، انتخاب و پیشرفت از وجوده بارز و با اهمیت زندگی بشری است. لذا هر نوع عاملی که قوه اختیار انسان را سلب کند، مسیر حال و آینده انسان را تحت سیطره خود می‌گیرد و از آنجایی که ترس به عنوان یکی از مهمترین عناصری است که می‌تواند فرد را در تصمیم گیری های خود با مشکل مواجه کند، می‌توان به اهمیت آن در مشکل آفرینی زندگی بشر اشاره کرد. در برخی مواقع منبع این ترس مشخص است و فرد می‌داند که ترس او ناشی از چیست؟ اما در بعضی موقعیت ها منبع واقعی برای ترس وجود ندارد و این برداشت خود فرد از امور است که این ترس را در او برمی‌انگیزد. در این حالت، اضطراب و ترس به عنوان یک بیماری روحی مطرح می‌شود که باید به آن توجه شود.

اضطراب به عنوان یکی از اختلالات روانی شایع در بین جمعیت است که انواع مختلفی دارد؛ اضطراب اجتماعی یا هراس اجتماعی به عنوان یکی از انواع اختلال های اضطرابی از جمله بیماری های روحی است. ویژگی اصلی این نوع اختلال روانی، نوعی ترس از حضور در جمع است که پیامد اصلی آن اجتناب از انجام فعالیت ها و ارتباطات روزمره در حضور دیگران است؛ به طوری که فرد برای مقابله با این نوع هراس، خود را از جریان روابط متقابل و یا کارهای فردی که باید در حضور دیگران انجام گیرد، کنار می‌کشد تا بدین وسیله از این هراس در امان بماند.

علت ایجاد این هراس می‌تواند عوامل مختلف محیطی، روانی و اجتماعی باشد که در پژوهش حاضر سعی بر این است که با بر جسته نمودن برخی عوامل موثر بر هراس اجتماعی، به این مساله می-